

Vlaams
Parlement

ingediend op **118** (2019-2020) – Nr. 1
6 november 2019 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden Landbouw

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;
Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin;
Bart Dochy, Joke Schauvliege;
Steven Coenegrachts, Tom Ongena;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;
Lode Ceyssens, Tinne Rombouts;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

INHOUD

1. Uiteenzetting door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie	4
1.1. Commissie -von der Leyen	4
1.2. Meerjarig Financieel Kader	5
1.3. Gelijktijdige behandeling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in de Raad en het Europees Parlement	5
1.4. Discussiepunten over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	6
1.5. Prioriteiten van het Finse voorzitterschap	7
1.6. De brexit en internationale handelsdossiers	7
2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van Pieter Lietaer	8
Gebruikte afkortingen	11

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid organiseerde op 16 oktober 2019 een verslagmoment over de recentste Europese Ministerraden Landbouw.

Het verloop van deze Europese Ministerraden werd toegelicht door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie.

De presentatie van Pieter Lietaer is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Uiteenzetting door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie

1.1. Commissie-von der Leyen

Pieter Lietaer deelt mee dat Europees commissaris Ursula von der Leyen normaal op 1 november 2019 aantreedt als Commissievoorzitter. Deze datum zou eventueel kunnen uitgesteld worden omdat twee van de voorgestelde commissarissen, van Roemenië en Hongarije, werden afgewezen door de commissie voor Juridische Zaken. De commissaris die door Frankrijk werd voorgesteld kreeg een negatieve beoordeling na de hoorzitting in het Europees Parlement.

De Pool Janusz Wojciechowski is de nieuwe eurocommissaris voor Landbouw. Hij zal werken onder toezicht van de Nederlandse commissaris Frans Timmermans, eerste uitvoerende vicevoorzitter, verantwoordelijk voor de Europese Green Deal. Ursula von der Leyen heeft voor de eerste honderd dagen van haar mandaat een nieuwe Klimaatwet aangekondigd. De Green Deal geeft ook landbouw een rol in de realisatie van de doelstellingen van de nieuwe Klimaatwet. Stella Kyriakides van Cyprus zal bevoegd zijn over Sanitaire en Fytosanitaire aangelegenheden. Dat zijn hoofdzakelijk federale bevoegdheden, maar ook Vlaamse aangelegenheden zoals dierenwelzijn en kwaliteit van zaaizaden. Johannes Hahn wordt bevoegd voor Budget en Administratie. Het is belangrijk om te benadrukken dat het landbouwbudget een groot deel van het Europese budget vormt. Phil Hogan, de huidige commissaris voor Landbouw, wordt bevoegd voor Handel, trouwens ook een belangrijke portefeuille voor de landbouwsector. Landbouw is immers bij de gevoeligste kwesties als er handelsakkoorden afgesloten worden.

In juli 2019 legde Ursula von der Leyen haar beleidsverklaring af in het Europees Parlement, getiteld 'A Union that strives for more'. Aan elke kandidaat-commissaris stuurde ze een mission letter. In de beleidsverklaring is een paragraaf gewijd aan landbouw. Daarin schuift de nieuwe commissievoorzitter onder meer een Farm-to-Fork-strategie naar voren, wat kan wijzen op een meer geïntegreerde benadering van het Europese voedselbeleid, tot de hele voedselketen. Meerdere commissarissen zullen zich daarover buigen. De commissaris voor Gezondheid Stella Kyriakides zal instaan voor de coördinatie. Ook de landbouwcommissaris zal een belangrijke bijdrage leveren, allemaal onder supervisie van Frans Timmermans.

Een tweede speerpunt is de blijvende ondersteuning van de landbouwers. Het beleid moet zorgen voor een degelijk inkomen. Voorts wil de nieuwe commissievoorzitter een langetermijnstrategie voor de plattelandsgebieden. Dat voornemen krijgt een prominente plaats in de mission letter aan Janusz Wojciechowski. Er wordt ook ingezet op het versterken van de geografische aanduidingen, met beschermde oorsprongsbenamingen zoals bijvoorbeeld de Geraardsbergse mattentaarten.

De commissaris voor Landbouw moet ook werken aan de promotie van de EU-voedselstandaarden, en er wordt gewezen op de repercussies van de Klimaatwet

op onder meer het GLB. Ook in de nieuwe strategie voor biodiversiteit en de voornemens voor de circulaire economie verwijst Ursula Von der Leyen naar de landbouw.

Janusz Wojciechowski maakte twaalf jaar deel uit van de commissie Landbouw, waarvan het grootste deel als ondervoorzitter. Sinds 2016 werkt hij voor de Europese Rekenkamer, voornamelijk in landbouwdossiers. Aanvankelijk was er een andere Poolse kandidaat voor het ambt van EU-commissaris, maar die heeft bedankt toen hij hoorde dat zijn portefeuille Landbouw zou zijn. Vermoedelijk zou hij moeilijk door het Europees Parlement aanvaard zijn, wat allicht ook een rol speelde in zijn beslissing. Omdat Janusz Wojciechowski in zijn eerste hoorzitting te vaag bleef, is hij een tweede keer gehoord vooraleer het Europees Parlement zijn kandidatuur wou aanvaarden. Eens alle commissarissen goedgekeurd zijn door de commissies, moet het college in zijn geheel nog goedgekeurd worden door de plenaire vergadering.

1.2. Meerjarig Financieel Kader

De Europese Commissie deed op 2 mei 2018 een voorstel van MFK met 378 miljard euro voor natuurlijke rijkdommen en milieu, waarvan het grootste deel voor landbouw gereserveerd is. Hoewel het zowel op technisch als op politiek niveau al vaak besproken werd is het dossier nog niet rijp voor een beslissing. In de voorlopige conclusies wordt aan de Finse voorzitter gevraagd om een licht gewijzigde versie te maken van het huidige document, met vermoedelijk een lager budget. Op 17 en 18 oktober 2019 zou de Raad van de staats- en regeringsleiders zich erover buigen, maar er zijn urgentere dossiers, zoals de brexit. Hoewel dat altijd de bedoeling was, wordt geen doorbraak over het MFK verwacht.

De beslissing over het volume van het GLB, de bijdrage aan het klimaat, de verdeling van de middelen tussen pijler 1 en 2, de externe convergentie, zijnde het meer naar elkaar toegroeien van de bedragen betaald aan de lidstaten, ligt in de handen van de staats- en regeringsleiders. Omdat de bedragen betaald aan Belgische landbouw hoog zijn, riskeren die te dalen in het voordeel van voornamelijk de oostelijke lidstaten, waar de betalingen aan de lage kant zijn. De leiders zullen ook de plafonnering vastleggen: het maximumbedrag dat de landbouwer kan krijgen. Ook over de landbouwreserve voor crises dienen de staats- en regeringsleiders te beslissen. De Europese Commissie wil die reserve gemakkelijker aanspreken. Tot nog toe bleef ze, ondanks vele landbouwcrises, onaangeroerd. Het hoogste beslissingsorgaan zal zich ook buigen over de flexibiliteit tussen de pijlers, dus de mate waarin een lidstaat middelen kan verschuiven tussen de pijlers 1 en 2, en de Europese cofinanciering voor maatregelen onder pijler 2.

1.3. Gelijktijdige behandeling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in de Raad en het Europees Parlement

Op 1 juni 2018 legde de Europese Commissie drie verordeningen voor over het GLB. Die worden nog behandeld in de Raad en het Europees Parlement. De verordening Strategische Plannen is de belangrijkste en regelt de twee pijlers van het GLB. Voortaan zullen lidstaten niet enkel voor de tweede maar voor beide pijlers een strategisch plan moeten schrijven. In die plannen maakt elke lidstaat onder meer duidelijk hoe men de directe betalingen zal inzetten. De horizontale verordening is technisch en gaat voornamelijk over financiële kwesties, controle en sancties. De Gemeenschappelijke Marktordening blijft grotendeels overeind, maar wordt op enkele punten gewijzigd met een aanpassingsverordening.

De commissie Landbouw van het Europees Parlement heeft in april 2019 gestemd over de drie verordeningen. Over de eerste verordening is er ook gestemd in de commissie Leefmilieu. Hoewel het de bedoeling was, heeft de plenaire vergadering

er vóór de verkiezingen niet meer over gestemd, waardoor het dossier de laatste maanden stilligt. De nieuwe parlementscommissie Landbouw werkt sinds juli 2019 op basis van het rapport van de vorige commissie. Het is nog niet duidelijk of de commissie Landbouw er opnieuw zal over stemmen of dat het meteen in de plenaire vergadering zal worden behandeld, maar mogelijk zal de commissie Landbouw het dossier opnieuw in handen nemen en er eventueel amendementen op aanbrengen. In dat geval kan de plenaire vergadering zich ten vroegste eind 2019 over de GLB-verordeningen buigen.

Binnen de raad van ministers voor landbouw is er geen gevoel van hoogdringendheid over deze verordeningen. De ministers willen eerst de cijfers kennen. Dat het MFK langer op zich laat wachten, heeft uiteraard repercussies op het GLB. Ook de impact van de brexit valt nog af te wachten. Een akkoord in de Raad wordt verwacht in de eerste helft van 2020, onder Kroatisch voorzitterschap. Daarna moeten Raad, Parlement en Commissie nog met elkaar onderhandelen in trialogen, wat enkele maanden kan duren. Vermoedelijk zal er een definitief akkoord zijn in de tweede helft van 2020, onder Duits voorzitterschap. Daarna moet het geheel nog juridisch beklonken worden en moet er nog secundaire wetgeving komen, waardoor het geheel allicht pas in 2021 klaar zal zijn. Ondertussen stellen de lidstaten hun strategische plannen op, maar die zullen pas ingediend worden als de teksten definitief zijn. Allicht zal de huidige Europese Commissie eind deze maand een verordening met overgangsregels voorstellen. Dat wordt waarschijnlijk een voortzetting van het huidige beleid met aangepaste middelen van het MFK.

1.4. Discussiepunten over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Er zijn nog heel wat discussiepunten over het GLB, waaronder het nieuwe beheermodel met meer inbreng van de lidstaten via hun strategische plannen. De lidstaten zijn onder meer beducht voor te veel administratieve lasten. Ook over de bijdragen aan milieu en klimaat is er nog heel wat discussie, niet alleen over de voorwaarden voor landbouwers, maar ook over de ecoregelingen. Daardoor kunnen landbouwers onder de eerste pijler hectaresteen krijgen als ze bepaalde ecomaatregelen nemen. In tegenstelling tot de vergroeningsregeling is dat niet beperkt tot drie specifieke maatregelen, maar kunnen de lidstaten zelf ingrepen voorstellen. Sommigen suggereren om toch een lijst van maatregelen op te stellen waaruit de lidstaten dan kunnen kiezen. Een ander discussiepunt is of elke lidstaat verplicht is tot een ecoregeling. Ook over een hogere bijdrage van producentenorganisaties aan milieu- en klimaat is er nog geen overeenstemming.

Andere heel gevoelige punten zijn de verdeling van de directe betalingen, de externe convergentie, de plafonnering, de herverdelende steun, en de bevoordeling van kleinere landbouwbedrijven ten opzichte van iets grotere. Lidstaten zijn voorts bezorgd over onvoldoende financiële flexibiliteit in de directe betalingen. In de eerste pijler wordt de steun immers opgedeeld in basisbetaling, betaling voor jonge landbouwers, de ecoregeling, en de gekoppelde steun. De lidstaten vrezen middelen te verliezen als het niet mogelijk is om deze van de ene naar de andere post door te schuiven.

In tegenstelling tot veel andere lidstaten pleit België voor een Europese definitie van 'echte landbouwer' ter vervanging van de definitie van 'actieve landbouwer'. Een andere term die nog niet precies gedefinieerd is, is 'subsidiabele hectare'. Zo is nog niet bepaald of vergroeningsmaatregelen ook hectaresteen kunnen krijgen. Ook over de investeringssteun die deel uitmaakt van de tweede pijler is er nog discussie. In het voorstel van de Europese Commissie kan die tot 75 procent gaan voor productieve investeringen, terwijl dat vandaag 40 procent is. België wil dat percentage liever behouden, met als argument dat het landbouwbedrijf zelf ook

wint bij investeringen in productiviteit. Het Belgische standpunt vindt ook zijn verklaring in het kleine budget van België onder die tweede pijler. Een hoger steunpercentage betekent dat het minder bedrijven kan steunen.

1.5. Prioriteiten van het Finse voorzitterschap

Sinds 1 juli 2019 is Finland voorzitter van de Raad van Ministers. De belangrijkste prioriteit van het voorzitterschap is het GLB-hervormingspakket. In tegenstelling tot het Roemeense voorzitterschap heeft het Finse zich geen beslissing over het GLB tot doel gesteld, maar het wil zoveel mogelijk vooruitgang boeken.

Over het MFK wil Finland wél een akkoord bereiken. De overgangsverordening is ook een doel, maar daarvoor is het nog wachten op het voorstel van de Europese Commissie.

Net als elk voorzitterschap sinds de marktcrisis van 2015-2016 is ook voor Finland het opvolgen van de marktsituatie prioritair. Ook nu zijn er deelsectoren in moeilijkheden. Dat leidt tot bespreking op Europees niveau, hoewel er zelden maatregelen volgen, omdat er geen echt diepe crisis is. Ook de internationale handelskwesties en handelsakkoorden met derde landen, worden geregeld besproken.

Een andere prioriteit van het Finse voorzitterschap is raadsconclusies voor het stimuleren van de bio-economie. Dat is een thema dat al enkele voorzitterschappen meegaat. Intussen heeft Kroatië al duidelijk gemaakt dat het daar ook onder zijn voorzitterschap verder werk wil van maken. Een andere prioriteit is de bosbouw. Dat is logisch omdat Finland veel bossen heeft.

1.6. De brexit en internationale handelsdossiers

De brexitbesprekingen en internationale handelsdossiers hebben een grote impact op landbouw. Nochtans komt de brexit weinig aan bod in de landbouwraden. Dat komt omdat dit thema niet door de vakraden maar wel door de raad Algemene Zaken en de Europese Raad besproken wordt. Uiteraard sijpelen de brexitbesprekingen wel door in de discussies over externe handel, marktopvolging, het GLB en dergelijke. En omdat de Britten minder aanwezig zijn op de vergaderingen, heeft de brexit ook nu al een impact.

Het Verenigd Koninkrijk is de vierde handelsbestemming voor Belgische agrovoedingsproducten, voor het merendeel afkomstig uit Vlaanderen, en goed voor 3,5 miljard euro. Als handelstarieven bij een no-deal tot het niveau van de Wereldhandelsorganisatie stijgen, heeft dat grote gevolgen voor heel wat sectoren. Zo zou het tarief voor sommige zuivelproducten kunnen oplopen tot om en bij de 40 procent. Dat maakt dat de landbouwsector een groot voorstander is van een onderhandelde oplossing, ook al heeft het Verenigd Koninkrijk onder de regering Theresa May aangekondigd dat er op landbouwproducten geen al te hoge tarieven zullen worden geheven. Of dat zo is, zal nog moeten blijken. Douaneprocedures en eventuele wachttijden hebben uiteraard een nefaste impact op bederfbare producten. De belangrijkste struikelsteen voor een akkoord is de Ierse kwestie. Nu stelt het Verenigd Koninkrijk voor om geen controles te houden aan de grens tussen Ierland en Noord-Ierland. Dat is onaanvaardbaar omdat dan niet duidelijk is wat er de interne markt binnenkomt. Dat houdt een groot risico in voor de goede werking van de interne markt.

Mercosur, het ruime handelsakkoord met een viertal Zuid-Amerikaanse landen waaronder Brazilië en Argentinië, werd door de Europese Commissie afgesloten op 28 juni 2019. Het akkoord is controversieel voor de landbouwsector omdat die Zuid-Amerikaanse landen erg competitief zijn op het vlak van landbouw. Daarom

werden er pogingen gedaan om de landbouwsector te vrijwaren. Daar het een gemengd akkoord is, moet het door de lidstaten nog geratificeerd worden. Dat zal zeker een aantal jaren duren, als het überhaupt ooit in voege treedt.

In de airbuscase heeft de WHO geoordeeld dat de Europese subsidies niet conform haar regels zijn. Daarop hebben de Verenigde Staten tegensancties aangekondigd die vooral de landbouwsector zullen treffen: kazen, wijn, producten met geografische aanduidingen. Uit de eerste analyse blijkt dat de Vlaamse agrosector niet direct geraakt wordt, maar verschuivingen in de interne markt kunnen wel indirecte gevolgen hebben. De heffingen gaan in op 18 oktober 2019, maar de Europese Commissie stelt nog alles in het werk om de Verenigde Staten te doen afzien van die heffingen.

Een andere kwestie is het hormoonvrij rundsvlees. De Europese Unie heeft een quotum van 45.000 ton hormoonvrij rundsvlees, dat ooit deels werd geleverd door de Verenigde Staten. Ondertussen is het aandeel van andere landen groter en de Verenigde Staten claimen hun deel terug, waarover ondertussen een regeling werd getroffen. De Verenigde Staten viseren voorts de Spaanse olijven, omdat die een directe betaling ontvangen van het GLB. Als directe betalingen beschouwd worden als oneerlijke concurrentie, kan dat ook repercussies hebben voor de Vlaamse landbouw.

Andere dossiers zijn de onderhandelingen met Australië en Nieuw-Zeeland. Ook die zijn controversieel omdat het zeer competitieve landbouwlanden zijn: Nieuw-Zeeland op het vlak van zuivel, Australië op het vlak van rundsvlees. Met Oekraïne was er de kippenvleeskwestie. Dat werd ondertussen geregeld, maar hierdoor wordt veel meer Oekraïens kippenvlees ingevoerd dan oorspronkelijk gepland. Colombia heeft antidumpingheffingen aangekondigd op frieten uit België, Nederland en Duitsland. De federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken en de ambassade in Colombia volgen dat op. Voorts zijn er nog akkoorden zoals het CETA en een handelsakkoord met Japan die samen met nog andere handelsakkoorden op de agenda zullen staan.

2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van Pieter Lietaer

Stefaan Sintobin vreest dat de Poolse landbouwcommissaris Janusz Wojciechowski te veel zal focussen op de grotere landbouw die in zijn land gangbaar is, wat voor Vlaanderen met zijn kleinere bedrijven geen goede zaak is. In haar mission letter stelt Ursula von der Leyen hoge maatschappelijke eisen aan de landbouw op vlak van klimaat, milieu en dierenwelzijn. Hoe zal de Europese Commissie zorgen voor een gelijk speelveld met de rest van de wereld?

De spreker is voorstander van een goede definitie van 'echte landbouwer' zodat het Europees landbouwbudget, dat al onder druk staat, niet langer vloeit naar begunstigden die eigenlijk niets met landbouw te maken hebben. Voorts informeert hij of de Europese Commissie initiatieven zal nemen om jonge mensen voor het landbouwberoep aan te trekken. Ook wil hij weten of er al iets kan gezegd worden over de houding van de nieuwe Europese Commissie tegenover de Ruslandboycot. Het parlementslid hoopt tot slot op een onderhandelde brexit. Hoewel de CEO van de haven van Zeebrugge zegt klaar te zijn voor het slechtste scenario, valt de reële impact nog af te wachten. Vlaanderen moet zich zo goed mogelijk wapenen.

Joke Schauvliege hoopt dat de commissie Landbouw, net als voorheen, nauw betrokken wordt bij de totstandkoming van het GLB. Niet enkel met landen van buiten Europa, maar ook met landen binnen Europa is een gelijk speelveld belangrijk. Het is een evenwichtsoefening tussen gelijk speelveld en ruimte voor maatwerk, waarover het regeerakkoord enkele bepalingen bevat. Voorts informeert ze of Europa reeds beslist heeft of Vlaanderen een eigen strategisch plan kan indienen.

Het is haar al vaker opgevallen dat de discussies over klimaat en over landbouw vaak tegenstrijdig zijn. Zal de volgende Europese Commissie voor een betere afstemming zorgen? Zal de landbouwcommissaris betrokken worden bij het klimaatbeleid en dan vooral de nieuwe Klimaatwet?

De gevolgen van de varkenspest bij de wilde zwijnen in Wallonië treffen ook Vlaanderen. Europa heeft samen met de Vlaamse overheid gewerkt aan het herstel van het vertrouwen. Wat is de laatste stand van zaken? Zijn er nog initiatieven genomen om het vertrouwen in de veiligheid van het varkensvlees te herstellen? Tot slot wil Joke Schauvliege weten of Europa nog stappen gezet heeft om de Russische markt opnieuw te openen.

Sofie Joosen meent dat Vlaanderen niet alle kansen benut die Europa biedt. Ze hoopt op Europees niveau beter te scoren, door meer nadruk te leggen op de Vlaamse kwaliteit. Een nieuw GLB vereist ook een nieuw MFK. Wanneer zal dat er komen? Is het principe van het nieuwe beheermodel, met een aanpak op maat door de lidstaat, definitief verworven? Tot slot wijst ze erop dat de brexit, zeker voor de visserijsector, van nabij moet worden opgevolgd.

Pieter Lietaer ziet een gelijk speelveld als een steeds grotere uitdaging. In die zin is het veelbelovend dat vorig landbouwcommissaris Phil Hogan nu de post van Handel op zich zal nemen. Hij kent de belangen van de landbouw en heeft ze met hand en tand verdedigd. Er moet een grotere nadruk worden gelegd op de Europese standaarden inzake klimaat, diversiteit, dierenwelzijn, fytosanitaire normen enzovoort en de vertaling ervan in handelsakkoorden, zodat ook de importproducten voldoen aan die standaarden. Dat staat in de mission letter aan de Poolse commissaris, en hopelijk wordt dat ook gerealiseerd.

In haar voorstellen hecht de Europese Commissie veel belang aan het aantrekken van jonge landbouwers. Daarvoor worden er ook meer middelen vrijgemaakt. Zo heeft de commissie het maximum van twee percent veranderd in een minimum van twee percent voor de directe betalingen aan jonge landbouwers. Het is nu aan de lidstaten om gebruik te maken van de Europese mogelijkheden.

Zo lang Rusland de Minsk-akkoorden over de teruggave van de Krim aan Oekraïne niet naleeft, zal de Europese Unie haar sancties niet afbouwen en zal Rusland de tegensancties niet opheffen. De maatregelen om de verliezen van de landbouwsector te verzachten, zijn afgelopen. De Europese Commissie vindt dat de sector tijd genoeg heeft gehad om nieuwe markten te vinden, hoewel dat, bijvoorbeeld voor de fruitsector, zeker niet gemakkelijk is. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing blijft dan ook appels en peren promoten op derde markten.

Vlaanderen blijft de mogelijkheid bepleiten voor het indienen van ook regionale strategische plannen bij de Europese Commissie. Spanje doet daar bijzonder moeilijk over, wat niet verwonderlijk is gezien de interne ontwikkelingen daar. De Europese Commissie gaat er principieel mee akkoord, en het is nu zaak om Spanje te overtuigen dat België kan werken met regionale strategische plannen zonder dat het een effect heeft op andere lidstaten. Bij de interne voorbereiding gaat België er alvast vanuit dat de regio's aparte strategische plannen zullen indienen.

De nieuwe structuur van de Europese Commissie kan zorgen voor een betere afstemming tussen Landbouw en Klimaat. Frans Timmermans zal het directoraat-generaal Klimaat beheren maar ook andere commissarissen aansturen, waaronder het directoraat-generaal AGRI. Het valt af te wachten hoe een en ander zich zal ontwikkelen.

De Afrikaanse varkenspest lijkt in België onder controle. De laatste twee maanden waren er geen nieuwe besmettingen. Waakzaamheid blijft echter geboden. De

ziekte verspreidt zich nu ook in Azië. In China is het probleem groot, met een positief effect op de Europese varkenssector, met stijgende prijzen voor varkensvlees. België blijft erop aandringen dat ook de andere lidstaten het principe van regionalisering toepassen waardoor invoer vanuit een besmette zone verboden wordt, maar daarom niet vanuit de hele lidstaat. De besmetting woedt in het zuiden van de provincie Luxemburg, maar diverse Aziatische landen hieven een importverbod voor varkens afkomstig uit heel België. Met het principe van regionalisering zouden Vlaanderen en een deel van Wallonië kunnen gevrijwaard blijven van een dergelijk embargo.

Het is de bedoeling dat de Europese Raad in december 2019 een akkoord bereikt over het MFK.

Over het nieuwe beheermodel zijn er nog wel discussies in het Europees Parlement, maar in mindere mate in de Europese Raad. Er zijn lidstaten die vrezen voor een hernationalisering van het landbouwbeleid. De meeste blijven voorstander van een sterk GLB, maar heel wat lidstaten, waaronder België, willen dat de invulling meer rekening houdt met de lokale specificiteit.

Bart DOCHY,
voorzitter

Sofie JOOSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGRI	Directoraat-generaal voor Landbouw en Plattelandsontwikkeling van de EU
CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
EU	Europese Unie
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
MFK	meerjarig financieel kader
WHO	Wereldhandelsorganisatie